

FULLMÄKTIGES I RIKSGÄLDSKONTORET
AVGIVNA FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE
FÖR ÅR 1972

Till Riksdagen

Fullmäktige i riksgäldskontoret får härmed jämlikt 48 § av det för verket gällande reglementet avge berättelse om riksgäldskontorets ställning och förvaltning under år 1972. Berättelsen ger en översiktlig information om rörelsen under året. För verksamheten under andra halvåret 1972 ges också en närmare beskrivning. Motsvarande, mera detaljerade uppgifter avseende första halvåret 1972 återfinns i riksgäldskontorets årsbok för budgetåret 1971/72, som utkom i december 1972.

Det totala statliga kassamässiga utgiftsöverskottet under år 1972 uppgick till 6 345 mkr. (1971 2 636 mkr.). Det finansierades helt genom upplåning. Statsskulden steg sålunda med 6 350 mkr. (2 631) till 45 136 mkr. den 31 december 1972. Statsverkets och riksgäldskontorets checkräkningar samt riksgäldskontorets postgirokonto ökade med tillsammans 5 mkr.

Utvecklingen under de senaste två åren i nu berörda avseenden framgår av följande uppställning:

	År		Andra halvåret	
	1971	1972	1971	1972
Budgetutfallet (mkr.)				
(nettoutgift —, nettoinkomst +)				
Driftbudgeten	+ 2 104	— 2 794	— 3 297	— 6 207
Kapitalbudgeten, rörliga krediter, m. m.	— 4 740	— 3 551	— 2 115	— 1 726
	— 2 636	— 6 345	— 5 412	— 7 933
Finansiering (mkr.)				
Statsskulden (ökning +, minskning —)	+ 2 631	+ 6 350	+ 5 384	+ 7 927
Statsverkets och riksgäldskontorets kassa jämte utlämnade dagslån, (minskning +, ökning —)	+ 5	— 5	+ 28	+ 6
	+ 2 636	+ 6 345	+ 5 412	+ 7 933

Riksgäldskontoret emitterade under år 1972 sex räntelöpande obligationslån, varav tre långa lån på vilka sammanlagt under året inbetalades 2 047 mkr. och tre korta lån på vilka sammanlagt inbetalades 2 025 mkr. På ett i slutet av år 1971 emitterat långt lån inbetalades dessutom 5 mkr. Inga räntelöpande obligationslån inlöstes under år 1972. Av äldre lån (emitterade före år 1954) förtidsinlöstes 15 mkr.

Två premieobligationslån emitterades under 1972 — 1972 års premielån på 600 mkr. och 1972 års andra premielån på 300 mkr. — medan 1961 års premielån på 400 mkr. inlöstes.

Ett nytt sparobligationslån — Spar 72 — emitterades i november

1972. Totalt tecknades på det nya sparlånet ca 541 mkr. av ca 108 000 personer. Av det tecknade beloppet betalades 156 mkr. under år 1972. Ett tidigare emitterat sparobligationslån — Spar 66 — med förfallodag den 1 mars 1972 förlängdes att löpa till den 1 mars 1976. Totalt ökade upplåningen mot sparobligationer med 150 mkr. under år 1972, varvid inräknats förtidsinlösen och kreditering av upplupna räntor på utelöpande sparobligationslån.

Upplåningen mot statsskuldförbindelser och mot lån hos statsinstitutioner och fonder m. m. minskade med 11 resp. 133 mkr., medan upplåningen mot skattkamarväxlar och mot dagslån hos banker m. fl. ökade med 842 resp. 941 mkr. under år 1972.

Riksgäldskontorets ställning vid slutet av år 1972 framgår av bifogade sammandrag av kontorets balansräkning (bil. 1), som utvisar förändringarna i riksgäldskontorets tillgångar och skulder. I bilaga 2 lämnas en sammanställning över statens lånebehov och hur detta lånebehov täckts under kalenderåren 1970—1972 med beloppen fördelade på halvår.

Riksgäldskontorets utgifter och inkomster

Riksgäldskontorets utgifter och inkomster under åren 1971 och 1972 (netto i mkr.) sammanfattas här nedan under sina huvudrubriker.

	År 1971		År 1972		Andra halv- året 1971		Andra halv- året 1972	
	Ut- gifter	In- koms- ter	Ut- gifter	In- koms- ter	Ut- gifter	In- koms- ter	Ut- gifter	In- koms- ter
Kassabehållning från statsverket	—	2 107	2 793	—	3 277	—	6 208	—
Kapitalbudgeten	4 853	—	3 631	—	2 485	—	1 970	—
Rörliga krediter	—	21	34	—	—	372	—	265
Övriga konton	—	92	—	114	1	—	21	—
Upplåning	—	2 631	—	6 350	—	5 384	—	7 927
Kassa (checkräkning och postgiro)	—	2	6	—	—	7	—	7
Summa	4 853	4 853	6 464	6 464	5 763	5 763	8 199	8 199

Kassabehållning från statsverket

Storleken av de medel riksgäldskontoret måste utbetala till resp. kan erhålla från statsverket är beroende på driftbudgetens utfall, dvs. skillnaden mellan statens löpande inkomster och utgifter. För år 1972 redovisades ett underskott för driftbudgetens del på 2 794 mkr., som medförde att statsverkets kassabehållning i riksgäldskontoret minskade med 2 793 mkr. Behållningen på statsverkets checkräkning minskade med 1 mkr. under året.

För andra halvåret 1972 noterades ett underskott för driftbudgetens del på 6 207 mkr. För att täcka detta återlämnade riksgäldskontoret

till statsverket 6 208 mkr av statsverkets kassabehållningar i riksgäldskontoret, varjämte behållningen på statsverkets checkräkning ökade med 1 mkr. Den 31 december 1972 uppgick riksgäldskontorets skuld till statsverket på grund av statsverkets till riksgäldskontoret överlämnade kassabehållningar till 604 mkr. Den 31 december 1971 var motsvarande belopp 3 397 mkr.

Kapitalbudgeten

Riksgäldskontorets nettoutgift för kapitalbudgeten uppgick för år 1972 till 3 631 mkr. (4 853).

Riksgäldskontorets utgifter och inkomster för de olika kapitalfonderna fördelar sig på följande sätt:

Nettoutgifter + Nettoinkomster —	År		Andra halvåret			
	1971	1972	1971	1972	1971	1972
	mkr.	mkr.	Bok- förings- mässigt mkr.	Kassa- mässigt mkr.	Bok- förings- mässigt mkr.	Kassa- mässigt mkr.
Postverkets fond	44	76	5	9	54	55
Televerkets fond	129	—17	43	64	5	—22
Statens järnvägars fond	400	172	105	283	40	39
Luftfartsverkets fond	41	30	25	28	17	16
Fabriksverkens fond	5	29	5	4	12	7
Statens vattenfallsverks fond	669	903	332	338	450	450
Domänverkets fond	6	4	3	4	4	4
Statens allmänna fastig- hetsfond	284	203	48	76	1	23
Försvarets fastighetsfond	44	40	15	20	1	23
Statens utlåningsfonder (varav lånefonden för bostadsbyggande)	2 685 (2 455)	2 578 (2 482)	1 410 (1 282)	1 400 (1 278)	1 188 (1 086)	1 187 (1 083)
Fonden för låneunderstöd	392	497	138	136	103	133
Fonden för statens aktier	113	76	105	105	—	—
Fonden för beredskaps- lagring	—116	25	—	—	17	35
Fonden för förlag till statsverket	126	12	23	23	18	16
Fonden för kreditgivning till utlandet	—11	—11	—5	—5	—5	—5
Statens vägverks förräds- fond	4	—7	—	4	—	—7
Sjöfartsverkets fond	6	6	0	1	2	2
Statens datamaskinfond	16	13	—	—3	—	13
Jordfonden	10	—	0	—	—	—
Fonden för oreglerade kapitalmödelsförluster	7	—1 001	—1	—1	—1	—1
Postbankens fond	—	5	—	—	—	—
Diverse fonder	—1	—1	0	0	0	0
Nettoutgift	4 853	3 631	2 252	2 485	1 906	1 970

Skillnaden mellan kassamässiga och bokföringsmässiga belopp motsvarar vad som i riksgäldskontorets bokslut per 30.6 balanserats som skuld eller fordran till diverse fonder för oreglerade anslagsmedel och som kassamässigt reglerats under andra halvåret. Tabblån tar inte hänsyn till vissa omföringar mellan fonderna och ej heller nedskriv-

ningar som företagits med anlåtande av fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster. Sålunda har statens järnvägars fond på så sätt nedskrivits med 123 mkr. per den 30 juni 1971 (se riksgäldskontorets årsbok 1970/71 sid. 11), och med 1 253 mkr. per den 30 juni 1972 (se årsboken 1971/72 sid. 10). Vidare har fonden för kreditgivning till utlandet — fordran på Finland — nedskrivits med 82 mkr. per den 30 juni 1972.

Rörliga krediter

Riksgäldskontorets fordran på vissa myndigheter m. fl. för av dem i riksgäldskontoret utnyttjade rörliga krediter ökade under år 1972 med 34 mkr. och uppgick den 31 december 1972 till 663 mkr. För andra halvåret 1972 redovisas en minskning med 265 mkr.

Myndighet m. fl.	Av riks- dagen be- viljad högsta kredit den 31. 12.72 mkr.	Utestående belopp			Förändring			
		31.12. 71 mkr.	30.6. 72 mkr.	31.12. 72 mkr.	År 1971 mkr.	År 1972 mkr.	Andra halv- året 1971 mkr.	Andra halv- året 1972 mkr.
Televerket	625,0	450	490	260	+155	—190	— 5	—230
Statens järnvägar	250,0	—	7	—	—	—	—129	— 7
Statens vattenfalls- verk	200,0	50	165	135	— 80	+ 85	—150	— 30
Domänverket	130,0	40	59	107	+ 20	+ 67	+ 33	+ 48
Postverket	120,0	—	74	—	—	—	—	— 74
Luftfartsverket	20,0	—	20	—	—	—	— 20	— 20
Förenade fabriks- verken	¹ 170,0	12	—	64	— 44	+ 52	— 35	+ 64
Statens jordbruks- nämnd	40,0	40	40	40	—	—	—	—
Svenska reproduktions AB	0,7	—	1	—	—	—	—	— 1
Karlskronavarvet AB	8,0	—	—	—	—	—	—	—
Svenska Tobaks AB	10,0	—	—	—	—	—	—	—
AB Vin- och sprit- centralen	10,0	—	—	—	—	—	—	—
Svensk spannmåls- handel	35,0	—	15	—	—	—	—	— 15
Svensk kötthandel	50,0	1	41	1	—	—	—	— 40
Allmänna bevaknings AB	3,0	0	—	—	+ 0	— 0	+ 0	—
Norrbottnens järnverk AB	125,0	20	—	35	— 86	+ 15	— 77	+ 35
Statliga myndigheter med uppdrags- verksamhet	[*] 70,0	15	14	21	+ 13	+ 6	+ 11	+ 8
Stiftsnämnderna	[*] 15,0	1	2	0	+ 1	— 0	+ 1	— 2
Kungl. Maj:t (SU 10/70, JoU 3/70)	350,0	—	—	—	—	—	—	—
Summa	2 231,7	629	928	663	— 21	+ 34	—372	—265

¹ Kungl. Maj:t har t v ställt 120 mkr till förfogande.

^{*} Kungl. Maj:t har t v ställt 60,55 mkr till myndigheternas förfogande.

^{*} Kungl. Maj:t har t v ställt 6,5 mkr till förfogande.

Ränta utgår för samtliga krediter med f.n. 8 % per år (fr. o. m. 12.11. 1971) av disponerat belopp.

Riksgäldskontorets upplåning

Av efterföljande tablå framgår förändringarna i statsskuldens sammansättning.

	Utestående belopp			Förändring			
	31.12 1971	30.6 1972	31.12 1972	år 1971 mkr.	år 1972 mkr.	Andra halvåret 1971 mkr.	Andra halvåret 1972 mkr.
Räntelöpande obligationslån	20 927	22 992	24 989	+ 2 550	+ 4 062	+ 2 805	+ 1 997
Premieobligationslån	3 850	4 050	4 350	+ 110	+ 500	—	+ 300
Statsskuldförbindelser	1 335	1 140	1 324	+ 10	— 11	— 20	+ 184
Sparobligationslån	1 566	1 544	1 715	+ 56	+ 150	+ 35	+ 171
Av staten övertagna lån	6	6	6	— 0	— 0	— 0	— 0
Prisutjämningsavgifter vid export av trävaror m. m.	2	1	1	—	— 0	—	—
Lån hos statsinstitutioner och fonder m. m.	851	726	718	— 53	— 133	— 112	— 8
Kortfristig upplåning hos banker m. fl.	637	12	1 578	+ 153	+ 941	+ 637	+ 1 566
Skattkammarväxlar	9 613	6 737	10 455	— 194	+ 842	+ 2 040	+ 3 717
Summa	38 786	37 209	45 136	+ 2 631	+ 6 350	+ 5 384	+ 7 927

I det följande redogöres närmare för de inträffade förändringarna.

Räntelöpande obligationslån

Mkr.

Statens skuld för räntelöpande obligationer uppgick den 31 december 1971 till

20 927

Under första halvåret 1972

ökade skulden genom försäljning på följande obligationslån:

1972 års 7 % lån av 20/1 (10 år)	+ 5	
1972 års 5 3/4 % lån av 15/3 (2 år)	+ 300	
1972 års 6 3/4 % lån av 15/3 (4 år)	+ 525	
1972 års 7 % lån av 9/6 (15 år)	+ 800	
1972 års 7 % lån av 10/6 (amortering 1978—1987)	+ 448	+ 2 078

minskade skulden genom förtidsinlösen (sid 17) — 13

Under andra halvåret 1972

ökade skulden genom försäljning på följande obligationslån:

1972 års 7 % lån av 10/6 (amortering 1978—1987)	+ 102	
1972 års 6 1/2 % lån av 15/11 (3 1/3 år)	+ 1 200	
1973 års 7 % lån av 10/1 (10 år)	+ 697	+ 1 999

minskade skulden genom förtidsinlösen (sid 17) — 2

Skulden utgjorde den 31 december 1972

24 989

Redogörelse för de under första halvåret 1972 emitterade lånen har lämnats i riksgäldskontorets årsbok för budgetåret 1971/72. I det följande redogöres för de under andra halvåret emitterade ränteobligationslånen.

1972 års 6 1/2 % lån av den 15/11

Den 9 november 1972 beslöt fullmäktige att emittera ett kortfristigt obligationslån, daterat den 15 november 1972 och löpande med 6 1/2 % ränta. Lånet har en löptid av tre år och fyra månader och förfaller till återbetalning den 15 mars 1976. Obligationsinnehavarna har rätt att med bibehållen förräntning uppskjuta inlösen, dock längst till den 18 maj 1976. Försäljningskursen var 98 %, vilken kurs gav en effektiv ränta av 7,18 % räknat på mars 1976 och 7,15 % räknat på maj 1976. Lånet utbjöds till teckning under tiden 10—14 november 1972 med rätt för riksgäldskontoret att i förtid avbryta teckningen ävensom att reducera tecknade belopp. Något lånebelopp fastställdes inte på förhand. Likvid för tecknade obligationer kunde erläggas så snart tilldelning skett. Sista inbetalningsdag var den 30 november 1972. Köpare medgavs rätt att som likvid lämna innehavda skattkamarväxlar. Returdiskonto beräknades härvid efter samma räntesats som hade tillämpats vid växelförsäljningen.

Vid emissionen medverkade riksbanken, postbanken, affärsbankerna och övriga fondkommissionärer mot en provision av 0,1 % på likviderat nominellt belopp, som förmedlades för kunds räkning.

Vid teckningstidens utgång hade tecknats nominellt 889 540 000 kr. Riksbanken övertog nominellt 310 460 000 kr. av lånet, varigenom det totala lånebeloppet blev 1 200 000 000 kr. Ingen betalning skedde med skattkamarväxlar.

Teckningarnas fördelning på olika grupper av tecknare framgår av följande sammanställning:

	Mkr.	%
Statsinstitutioner (inkl. av dem förvaltade fonder, donationer, kassor o. d.)	510,5	42,5
Affärsbanker	665,0	55,4
Sparbanker	20,9	1,7
Försäkringsanstalter (inkl. AP-fonden)	0,2	0,0
Övriga kreditinrättningar	2,0	0,2
Fonder, stiftelser etc. som ej förvaltas av statsinstitutioner	0,4	0,0
Understödsföreningar, sjuk- och arbetslöshetskassor etc.	0,4	0,0
Enskilda personer (35 st)	0,6	0,1
Summa	1 200,0	100,0

Den influtna lånevalutan redovisas enligt följande:

Nominellt belopp kr.	Provision kr.	Kapitalrabatt kr.	Influtet belopp kr.	Kurs %	Effektiv räntefot %
1 200 000 000	24 530	24 000 000	1 175 975 470	97,998	7,195 ¹

¹ Räknat på 3 år och fyra månader.

1973 års 7 % statslån av den 10/1

Den 30 november 1972 beslöt fullmäktige att emittera ett långfristigt obligationslån, daterat 10 januari 1973 och löpande med 7 % ränta. Lånet har en löptid av tio år och förfaller till återbetalning den 10 januari 1983. Av lånet utbjöds 600 mkr. till teckning under tiden 1—5 december 1972 med rätt för riksgäldskontoret att i förtid avbryta teckningen även om att reducera tecknade belopp. Försäljningskursen var pari. Likvid för tecknade obligationer kunde erläggas så snart tilldelning skett. Sista inbetalningsdagen var den 10 januari 1973.

Vid emissionen medverkade riksbanken, postbanken, affärsbankerna och övriga fondkommissionärer mot en provision av 0.1 % på likviderat nominellt belopp.

Vid teckningstidens utgång hade tecknats sammanlagt 480 908 000 kr. Riksbanken övertog 219 092 000 kr. av lånet, varigenom det totala lånebeloppet blev 700 000 000 kr.

Premieobligationslån

	Mkr.
Statens skuld för premieobligationer uppgick den 31 december 1971 till	3 850
Under andra halvåret 1972	
ökade skulden genom försäljning av 1972 års premielån	+ 600
minskade skulden genom inlösen av 1961 års premielån	— 400
Under andra halvåret 1972 ökade skulden genom försäljning av 1972 års andra premielån	+ 300
Skulden utgjorde den 31 december 1972	4 350

För 1972 års premielån (första lånet) har redogjorts i riksgäldskontorets årsbok för budgetåret 1971/72. I det följande redogöres för 1972 års andra premielån.

1972 års andra premielån

Den 21 september 1972 beslöt fullmäktige att emittera ett nytt premielån, benämnt svenska statens premieobligationslån av år 1972. andra lånet, på i huvudsak följande villkor:

Lånebelopp	300 000 000 kr.
Valör	100 kr. Lånet är fördelat på 3 000 serier med 1 000 obligationer i varje serie.
Vinster	Vinstutlottningar (dragningar) äger rum i januari och juli varje år under lånets löptid med undantag av första dragningen, som ägde rum den 28 november 1972 i stället för i januari 1973. Vid varje dragning utlottas 62 639 vinster på ett sammanlagt belopp av 8 850 000 kr, motsvarande en årlig förräntning av 5,90 %. På varje serie utlottas i varje dragning 20 vinster på 50 kr eller sammanlagt 1 000 kr, vilket motsvarar 2 % årlig avkastning på seriekapitalet. Högsta vinsten är 400 000 kr och den lägsta 50 kr.
Extravinster	Vid första dragningen den 28 november 1972 utlottades 105 extra vinster på ett sammanlagt belopp av 2 000 000 kr, motsvarande en årlig förräntning av 0,07 %.
Utbetalning av vinster	Fr o m den dag den officiella dragningslistan utkommit.
Återbetalning	Med 100 kr per obligation under år 1982 vid tidpunkt som riksgäldskontoret fastställer genom minst tre månader i förväg verkställd uppsägning.
Skatt	20 % av vinstbeloppet på högre vinst än 50 kr.

Obligationerna av 1972 års andra lån är indelade i 3 000 serier, numrerade 6001—9000. Varje serie omfattar 1 000 obligationer, numrerade 1001—2000. Försäljningen började den 25 september 1972 och försäljningspriset var 100 kr. per obligation. Obligationerna såldes förutom i riksgäldskontoret bl. a. på postanstalter, i affärs- och sparbanker, jordbrukskassor och riksbankens kontor. I provision erhöll de medverkande 45—75 öre per obligation alltefter antalet sålda obligationer. För att lånet skulle få bredast möjliga spridning bland allmänheten var rikt-punkten vid försäljning av obrutna nummersviter att högst 100 obligationer i följd såldes till varje köpare, dock med undantag för s. k. obligationskonsortier, som under vissa förutsättningar fick köpa längre nummersviter.

Intresset för lånet var stort och redan efter några dagar var obligationerna slut vid flertalet försäljningsställen. Vid försäljningsstarten såldes hos riksgäldskontoret högst 200 st. obligationer per person, men redan efter några timmar sänktes tilldelningen till 100 st. per person för att efter någon dag ytterligare sänkas. Försäljningen pågick i riksgäldskontoret t. o. m. den 2 oktober 1972.

Liksom vid tidigare premielånsemissioner vidtog riksgäldskontoret inför emissionen av 1972 års andra premielån vissa åtgärder för att stimulera intresset för konsortiebildning för samägande av längre obligationssviter. Bl. a. utsändes till företag, statliga och kommunala verk, m. fl. ett förhandsmeddelande om det nya lånet tillsammans med informationsmaterial angående konsortiebildning. Totalt anmälades ca 340 konsortier till riksgäldskontoret. På grund av bl. a. den snabba försäljningen av obligationerna fick dock endast ca 220 konsortier tilldelning av obligationer för ett nominellt belopp av nära 25 mkr.

Liksom var fallet vid tidigare emissioner erhöll Bonniers obligationsavdelning AB och Firma Åhlén & Holm tillstånd att sälja obligationer av 1972 års andra premielån på avbetalning.

Försäljningen av 1972 års andra premielån fördelade sig på olika försäljningsställen på följande sätt:

	Mkr.
Riksgäldskontoret	14,7
Riksbanken	15,8
Postverket	25,1
Affärsbanker (exkl Sparbankernas Bank AB och Jordbrukets Bank)	127,2
Sparbanker och Sparbankernas Bank AB	39,9
Jordbrukskassor och Jordbrukets Bank	5,3
Bankirer m fl	13,9
Bonniers obligationsavd AB och Firma Åhlén & Holm	158,3
Summa	300,0

Lånevalutan för 1972 års andra premielån redovisas sålunda:

Nominellt belopp kr	Provision kr	Influtet belopp kr	Medelems- sionskurs %	Nominell räntefot %	Effektiv räntefot %
300 000 000	2 135 842	297 864 158	99,288	5,97	6,071

¹ Härav för försäljning mot avbetalning 50,0 mkr.

Statsskuldförbindelser

Statens skuld på grund av upplåning mot statsskuldförbindelser minskade under år 1972 med 11 mkr. till 1 324 mkr. den 31 december 1972. Under andra halvåret 1972 ökade skulden med 184 mkr.

Förändringen under år 1972 har uppstått genom inlösen av förfallande förbindelser och försäljning av nya förbindelser enligt följande sammanställning:

Utgivn. dag	Räntefot %	Förfallodag	Belopp mkr.
15.1 1957	4,75	15.1 1972	— 25
31.12 1967	5,75	1.10 1972	— 17
12.3 1970	9,0	15.1 1972	—100
12.3 1970	9,0	15.5 1972	—100
13.1 1972	6,6	18.3 1976	+ 5
15.1 1972	6,6	18.3 1976	+ 20
15.1 1972	6,6	17.5 1976	+ 5
17.11 1972	7,15	18.5 1976	+200
21.12 1972	6,0	31.12 1973	+ 1
			— 11

Sparobligationer

Utvecklingen av riksgäldskontorets skuld för sparobligationer under år 1972 framgår av följande sammanställning:

	Utestående belopp			Förändring			
	31.12 1971 mkr.	30.6 1972 mkr.	31.12 1972 mkr.	År 1971 mkr.	År 1972 mkr.	Andra halv- året 1971 mkr.	Andra halv- året 1972 mkr.
Spar 60	99	100	101	+ 0	+ 2	+ 1	+ 1
Spar 61	46	47	47	+ 0	+ 1	+ 1	+ 1
Spar 66	536	493	486	+28	— 50	+15	— 7
Spar 67	231	236	242	+ 8	+ 10	+ 4	+ 5
Spar 68	314	320	326	+ 8	+ 12	+ 5	+ 6
Spar 69	338	348	357	+13	+ 18	+ 8	+ 9
Spar 72	—	—	156	—	+156	—	+156
Totalt	1 566	1 544	1 715	+56	+150	+35	+171

Sparobligationer av år 1972 (Spar 72)

Den 9 november 1972 beslöt fullmäktige emittera ett nytt sparobligationslån, benämnt Spar 72 och konstruerat på i huvudsak samma sätt som tidigare sparobligationslån. Obligationerna är daterade den 1 december 1972 och utställda och registrerade på viss person. De är oupp-sägbara från riksgäldskontorets sida, men kan på ägarens önskan inlösas när som helst före förfallodagen till nominella värdet med tillägg av upplupen ränta (se nedan).

Spar 72 förfaller till betalning den 1 mars 1978 (5 år och 3 månader). Obligationerna inlöses då med ett belopp motsvarande en och en halv gång inköpsvärdet, vilket innebär en genomsnittlig årlig förräntning av 8,03 %. Obligationernas värde ökar månadsvis under löptiden och värdestegringen motsvarar approximativt en årsränta under första året om 6 %, under andra året 6 1/2 %, under tredje året 7 %, under fjärde året 7 1/2 % och fr. o. m. femte året 8 %. Den 1 mars 1978 utgår dessutom en bonus, motsvarande 8 % av obligationernas inköpsvärde. Bonus är på detta lån skattefri (se nedan). Vid inlösen före den 1 december 1973 utgår ingen ränta. Röntan lägges till kapitalet första gången i december 1973 (ett års ränta) och därefter månadsvis och kapitaliseras varje år (ränta på ränta).

Sparobligationerna, som är utställda i valörer på 500, 1 000, 5 000 och 10 000 kr., får ägas endast av fysiska personer och innehavet är maximerat till 20 000 kr. per person. Vid tidigare emissioner var lägsta valören 100 kr., och innehavet maximerat till 25 000 kr. Obligationerna får ej överlåtas. Äganderätten kan dock utan hinder av maximibestämmelsen övergå på annan genom arv, bodelning, testamente eller exekutivt förvärv.

Sparobligation, som utfärdats för omyndig, kan avgiftsfritt inskrivas i statsskuldboken. I övrigt mottages sparobligationer icke till inskrivning.

Sparobligationerna är enligt skattebestämmelserna likställda med bankinsättningar. Röntan på Spar 72 skall, även om obligationerna inte inlösts under beskattningsåret och upplupen ränta således ej lyfts, i självdeklarationen dock upptagas såsom inkomst med det belopp, varmed obligationernas inlösningsvärde ökat under beskattningsåret. Enligt beslut av 1972 års riksdag (prop. 1972: 22, SkU 1972: 16, SFS 1972: 128) skall dock bonus som lägges till röntan på svenska statens sparobligationer vilka utges den 1 maj 1972 eller senare ej utgöra skattepliktig inkomst vid taxering enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomstskatt. Detsamma gäller om obligationen utgivits dessförrinnan men dess löptid förlänges den 1 maj 1972 eller senare. I sådant fall medges dock skattefrihet endast på bonus som utgår efter löptidens förlängning.

Spar 72-obligationerna såldes genom teckning under tiden 15 november—15 december 1972. Riksgäldskontoret godkände dock även senare teckningar från personer som av speciella skäl inte hunnit teckna under den ordinarie teckningstiden.

Likvid för tecknade obligationer skall erläggas senast den 31 januari 1973.

För varje obligationsbelopp av 500 kr., som inbetalades under tiden 15—25 november 1972, erhöll köparen 2 kr. i förskottsrenta. Vid betalning under tiden 27 november—16 december 1972 erlades det nominella beloppet utan vare sig tillägg eller avdrag för ränta. Vid betalning under

tiden 18—30 december 1972 erlade köparen upplupen ränta med 2 kr. för varje tecknat belopp av 500 kr. och vid likvid under januari 1973 med 5 kr. för samma tecknat belopp.

Försäljningen av Spar 72 ägde rum förutom i riksgäldskontoret hos riksbanken, postanstalter, affärsbanker, sparbanker och jordbrukskassor. Influten likvid för obligationer betalda under tiden 15—25 november skulle inlevereras till riksgäldskontoret senast den 15 december 1972, för obligationer betalda under tiden 27 november—16 december 1972 senast den 2 januari 1973, för obligationer betalda under tiden 18—30 december 1972 senast den 17 januari och för obligationer betalda under tiden 1—31 januari 1973 är senaste likviddag den 16 februari 1973.

Ersättning till de medverkande bankerna m. fl. utgick dels i form av provision med 0,2 % på beloppet av försålda och betalda sparobligationer (inköpspris), dels med 5 kr. 50 öre för varje redovisad teckningsanmälan. Riksgäldskontoret ombesörjde utfärdandet av alla obligationer.

Inlösenprovision utgår till samtliga medverkande banker m. fl. med 4 kr. 50 öre för varje inlöst obligation. Samma villkor gäller för övrigt fr. o. m. 1 januari 1973 också för inlösen av obligationer tillhörande tidigare Spar-lån (1960—1969).

Sammanlagt tecknades preliminärt på Spar 72 541 mkr. fördelat på de olika teckningsställena på följande sätt:

	Antal tecknare st.	Mkr.
Riksgäldskontoret	1 074	6,8
Riksbanken	182	1,2
Postbanken	23 232	98,1
Affärsbanker (exkl. Sparbankernas Bank AB och Jordbrukets Bank)	38 680	219,6
Sparbanker och Sparbankernas Bank AB	40 126	194,0
Jordbrukskassor och Jordbrukets Bank	4 500	21,6
Summa	107 794	541,3

Medelbeloppet per teckning utgör 5 022 kr.

En jämförelse med tidigare sparobligationslån framgår av följande sammanställning:

	Antal tecknare st.	Mkr.	Medelbelopp per teckning kr
Spar 60	55 659	152,0	2 731
Spar 61	30 526	69,5	2 278
Spar 66	103 823	424,2	4 086
Spar 67	64 178	227,6	3 546
Spar 68	97 584	339,3	3 477
Spar 69	77 842	306,8	3 942
Spar 72	107 794	541,3	5 022

Emissionen stöddes av en kraftig reklamkampanj, bl. a. genom annonsering i tidningspressen, genom affischering samt genom spridande av en broschyr, som presenterade lånet och gav information om lånevillkoren. Dessutom medföljde ett informationsblad alla slutskattsedlar för inkomståret 1971.

Av staten övertagna lån

Statens skuld på grund av övertagna lån minskade under år 1972 genom amortering på olika lån med 0,4 mkr. Den 31 december 1972 var skulden 5,6 mkr.

Prisutjämnings- och konjunkturutjämningsavgifter vid export av vissa trävaror

Riksgäldskontorets skuld för inbetalda prisutjämningsavgifter och konjunkturutjämningsavgifter minskade under 1972 med 270 000 kr. och utgjorde den 31 december 1972 kr. 1 292 142: 40. Härav är kr. 6 142: 40 avsatta till lågkonjunkturfonden och står till arbetsmarknadsstyrelsens förfogande, medan resterande kr. 1 286 000: —, som utgöres av prisutjämningsavgifter inbetalda vid export under 1951 och 1952, disponeras av statskontoret.

Lån hos statsinstitutioner och fonder m. m.

		Mkr.
Skulden mot lån hos statsinstitutioner och fonder utgjorde den 31 december 1971		851
Under första halvåret 1972 skedde följande förändringar		
Statens pensionsanstalts pensionsfond	+ 15	
Allmänna sjukförsäkringsfonden	— 156	
Sparbankernas säkeretskassa	— 1	
Exportkreditfonden	+ 16	
Statliga myndigheter med uppdragsverksamhet	— 4	— 125
Under andra halvåret 1972 skedde följande förändringar		
Statens pensionsanstalts pensionsfond	— 14	
Exportkreditfonden	+ 3	
Statliga myndigheter med uppdragsverksamhet	+ 3	— 8
Skuld den 31 december 1972		718

Kortfristig upplåning hos banker m. fl.

Riksgäldskontoret upptog under år 1972 dagslån hos affärsbankerna m. fl. på sätt framgår av följande sammanställning:

Månad	År 1972						År 1971	
	Under månaden till-lämpad ränta %	Netto-föränd-ring under må-naden mkr.	Högsta saldo under måna-den mkr.	Lägst saldo under måna-den mkr.	Låne-belopp vid slutet av måna-den mkr.		Under månaden till-lämpad ränta %	Låne-belopp vid slutet av måna-den mkr.
Januari	3—4 1/4	+	108	6 180	637	745	7—8	901
Februari	3	—	71	765	203	674	7	494
Mars	3	—	190	7 515	481	484	5 1/2—7	332
April	3	+	423	1 707	579	907	6—6 1/2	205
Maj	3	—	907	4 863	—	—	5—6	495
Juni	3	+	12	13	—	12	5 1/2—6	—
1:a hå 1972		—	625					
Juli	3	+	830	4 316	7	842	4 1/2—	
Augusti	3	—	237	814	300	605	5 3/4	27
September	3	—	181	6 135	424	424	4 1/2—	
Oktober	3	+	484	1 045	122	908	5 3/4	—
November	3—2 1/2	—	102	4 978	29	806	4—5	6
December	2 1/2	+	772	1 843	412	1 578	3 1/4—	
2:a hå 1972		+	1 566				4 7/8	5
År 1972		+	941				4 1/4—	
							4 7/8	637

Riksgäldskontorets skuld mot dagslån hos banker m. fl. uppgick sålunda den 31 december 1972 till 1 578 mkr. Den 31 december 1971 var skulden 637 mkr.

Skattkammarväxlar

Beloppet av utelöpande skattkammarväxlar utgjorde 9 613 mkr. den 31 december 1971 och ökade under år 1972 med netto 842 mkr., till 10 455 mkr. den 31 december 1972. Under andra halvåret 1972 ökade skulden med 3 717 mkr.

Fördelningen på olika förfallotider av den 31 december 1971 och 1972 utelöpande växlar ävensom de diskontosatser, som tillämpats vid riksgäldskontorets försäljning av dessa växlar, framgår av följande sammanställning:

Den 31 december 1971			Den 31 december 1972		
Förfallotid	Diskonto %	Mkr.	Förfallotid	Diskonto %	Mkr.
December 1971	5,25—6	156	December 1972	3,5	8
Januari 1972	5—5,5	19 186	Januari 1973	5—3,75	*8 400
Februari	3,75—5,25	170	Februari	3,75—4,25	95
Mars	4	0	Mars	2,75—4,25	1 201
April	4,25	0	April	4,25	80
Maj	4,25	50	Maj	3,25—4,25	460
Juni	4,5	50	Juni	4,25	10
			Juli	4,25	200
		9 613			10 455

* Varav riksbanken 8 835 mkr.

* Varav riksbanken 8 400 mkr.

Följande sammanställning utvisar skattkamarväxelsrörelsen för varje månad under år 1972 (mkr.):

Månad 1972	Mark- naden Emitte- rade	Inlösta	Netto	Riks- banken	Total netto- föränd- ring	Ute- löpande 1972	Ute- löpande 1971
Januari	864	162	+ 702	+ 35	+ 737	10 349	9 576
Februari	3	405	— 402	— 1 615	— 2 017	8 322	8 804
Mars	241	171	+ 70	— 120	— 50	8 282	9 384
April	2	115	— 113	+ 5	— 108	8 174	9 494
Maj	0	498	— 497	— 1 095	— 1 592	6 581	6 765
Juni	1	510	— 509	+ 665	+ 156	6 737	7 573
1:a hä 1972	1 111	1 861	— 750	— 2 125	— 2 875		
Juli	346	26	+ 319	+ 585	+ 904	7 642	9 425
Augusti	0	0	+ 0	— 350	— 350	7 292	8 400
September	551	1	+ 550	+ 150	+ 700	7 992	8 292
Oktober	825	435	+ 390	+ 245	+ 635	8 627	9 690
November	809	145	+ 663	+ 280	+ 943	9 570	9 625
December	421	316	+ 105	+ 780	+ 885	10 455	9 613
2:a hä 1972	2 951	924	+ 2 027	+ 1 690	+ 3 717		
År 1972	4 062	2 785	+ 1 277	— 435	+ 842		

Liksom tidigare har de växlar, som riksgäldskontoret utbjudit till försäljning under andra halvåret 1972, förfallit halvmånadsvis (den 15 och sista i resp. månad). De närmare detaljerna om skattkamarväxelförsäljningen i avseende på förfallotider och diskontosatser framgår av bilaga 3.

Som framgår av ovanstående sammanställning uppgick nettoförsäljningen av skattkamarväxlar under andra halvåret 1972 till 3 717 mkr., varav till riksbanken 1 690 mkr. Nettoförsäljningen till affärsbankerna var 1 445 mkr. och till marknaden i övrigt 582 mkr.

Kortfristig utlåning till banker m. fl.

Riksgäldskontoret har enligt beslut av 1964 års riksdag rätt att placera sina överskottskassor i dagslån till affärsbankerna, postbanken och Allmänna pensionsfonden. Någon sådan utlåning har ej förekommit under år 1972.

Svenska statens ansvarsförbindelser m. m.

I riksgäldskontorets årsbok för budgetåret 1971/72 har redovisats förändringarna i statens ansvarsförbindelser under budgetåret 1971/72. Följande förändringar har inträffat under andra halvåret 1972.

Genom överenskommelse mellan medlemsländerna om en allmän ökning av *Internationella utvecklingsfondens (IDA)* resurser har Sverige åtagit sig att under vart och ett av budgetåren 1971/72—1973/74 till

fonden inbetala ett belopp motsvarande 34 milj. dollar (rskr nr 300/1971). I enlighet härmed utfärdade riksgäldskontoret den 2 november 1972 en garantiförbindelse på 177 664 065 kr., vilken överlämnades till Sveriges riksbank.

Under andra halvåret 1972 har riksbanken, med anlitande av medel på driftbudgeten, utbetalat 15 486 000 kr. till fonden. Nedskrivning av tidigare utfärdad förbindelse har gjorts med motsvarande belopp, varför riksgäldskontorets garantiåtagande f. n. uppgår till totalt 335 555 255 kr. enligt följande sammanställning:

Utfärdade förbindelser av den	Ursprungligt belopp kr.	Nedskrivet belopp kr.	Efter nedskrivning återstående belopp kr.
26.10.1967	25 866 050	12 231 000	13 635 050
9.12.1971	175 889 140	31 633 000	144 256 140
2.11.1972	177 664 065	—	177 664 065
Summa	379 419 255	43 864 000	335 555 255

I enlighet med beslut av 1969 års riksdag (rskr nr 245) har fullmäktige på statens vägnar gemensamt med ASEA den 10 juli 1969 utfärdat och tillställt AB ASEA-ATOM en garantiförbindelse, att till sistnämnda bolag tillskjuta ett belopp av högst 500 mkr. för att bolaget vid varje tidpunkt skall kunna fullgöra sina förpliktelser. Dock skulle vad staten och ASEA vardera hade att utgiva icke överstiga 250 mkr.

Sedan staten och ASEA utom ramen för ovannämnda garantiåtagande numera tillskjutit vardera 30 mkr till AB ASEA-ATOM har jämlikt beslut av 1972 års riksdag ovannämnda förbindelse fr. o. m. 1 juli 1972 för statens del begränsats till att avse ett belopp av högst 220 mkr.

Enligt beslut av 1971 års riksdag (rskr 326) utfärdade fullmäktige den 7 september 1972 en garantiförbindelse till *Svenska Utvecklingsaktiebolaget* på 12 mkr., samt i enlighet med beslut av 1970 års riksdag (rskr nr 289) en garantiförbindelse till *Industri AB Gelfa* på 1,5 mkr. Båda garantierna gällde för lån till bolagen från Allmänna pensionsfonden.

Med stöd av beslut av 1972 års riksdag (rskr nr 198) har fullmäktige den 30 november 1972 utfärdat en garantiförbindelse på ett belopp av 60 mkr. jämte ränta för lån från Postbanken till *Statsföretag AB* avsett för finansiering av Uddcomb Sweden AB.

Med anledning av Sveriges åtagande gentemot *Asiatiska utvecklingsbanken* och Kungl. Maj:ts brev till fullmäktige angående betalning av utfallen kursgaranti utfärdade riksgäldskontoret den 21 december 1972 en skuldförbindelse på kr. 43 516: 68. Skuldförbindelsen har deponerats hos riksbanken för utvecklingsbankens räkning.

Med stöd av beslut av 1963, 1965 och 1968—1970 års riksdagar har riksgäldskontoret utfärdat garantiförbindelser för lån till *svenska varvs-industrieföretag* till belopp som inneburit att av det totala garantibemyndigandet, 3 200 000 000 kr., avräknats 3 139 764 913 kr. (gamla systemet).

Sedan bestämmelserna för fartygskreditgaranti delvis omarbetats har 1971 års riksdag bemyndigat fullmäktige i riksgäldskontoret att under åren 1972—1976 ikläda staten garanti för lån till svenska varvsindustri-företag till ett belopp av högst 3 500 000 000 kr. (nya systemet). Med stöd härav har under år 1972 utfärdats garantiförbindelser i enlighet med nedanstående sammanställning:

	Av Kungl. Maj:t för år 1972 tilldelat garantibelopp kr.	Anspråket garantibelopp kr.	Antecknat belopp för garanterade räntor och adm.- kostnader kr.
Eriksbergs Mek Verk- stads AB	245 000 000	135 350 000	750 000
AB Götaverken	260 000 000	198 277 000	11 318 000
Kockums Mek Verkstads AB	120 000 000	100 000 000	3 030 000
Uddevallavarvet AB	120 000 000	85 007 000	4 432 000
Falkenbergs Varv AB	6 300 000	3 302 000	213 000
Kalmar Varv AB	8 450 000	8 450 000	338 000
AB Lödöse Varf	30 400 000	24 097 750	724 205
AB Oskarshamns Varv	30 200 000	30 182 000	933 000
Sölvesborgs Varv AB	12 650 000	—	—
	833 000 000	484 665 750	21 738 205

¹ I sammanställningen ingår ej avräkningsbelopp för fartygskreditgaranti avseende lån på kr 17 500 000 till Eriksbergs Mek. Verkstads AB. Framställning här- om bordlades vid fullmäktiges i riksgäldskontoret sammankomst 1972-12-21 och har ej före årsskiftet kunnat slutbehandlas av fullmäktige.

Särskilda av riksdagen meddelade uppdrag

Begränsad förtidsinlösen av vissa svenska statens obligationslån

I riksgäldskontorets årsbok för budgetåret 1971/72 har redogjorts för handläggningen av förtidsinlösen under budgetåret 1971/72 av svenska statens under åren 1934—1953 utgivna obligationer (prop. nr 151/1970, rskr nr 383/1970).

Den 30 november 1972 beslöt fullmäktige att fr. o. m. den 1 december 1972 ej längre mottaga ansökningar om förtidsinlösen. Totalt har inkommit 18 846 ansökningar om förtidsinlösen. Av dessa hade t. o. m. den 31 december 1972 godkänts 17 376 motsvarande ett nominellt be- lopp av 153 171 400 kr. Fullmäktige avlog under samma tid 1 041 an- sökningar, vilka ej uppfyllde de krav som uppställts i propositionen.

Av inlösenbeloppet har kontant utbetalats 131 576 200 kr. medan ut- byte mot 1970 års 7 1/4 % lån av 10/11 utgör 20 933 000 kr. och mot 1971 års premieobligationer 662 200 kr.

Statligt bidrag till politiska partier

I riksgäldskontorets årsbok för budgetåret 1971/72 har lämnats vissa uppgifter angående statligt bidrag till politiska partier. I lag den 12 augusti 1972 om statligt stöd till politiska partier (SFS 1972: 625) har

införts delvis nya bestämmelser om partibidrag. Dessa innebär bl. a. att nu utgående mandatbidrag höjts samt att till partibidragsnämndens prövning överförs bidraget till riksdagspartiernas kostnader för gruppkanslier, i lagen benämnt tilläggsstöd. Detta har också kompletterats med ett grundstöd. Vissa bestämmelser om överskjutande partistöd (mandatbidrag) och grundstöd i den nya lagen skulle tillämpas redan fr. o. m. den 1 juli 1972.

Partibidragsnämnden har fördelat det statliga stödet till politiska partier för 2:a halvåret 1972 i enlighet med nedanstående sammanställning.

Sveriges Socialdemokratiska Arbetareparti

Överskjutande partistöd (mandatbidrag)	kr 1 222 500	
Kanslistöd (grundstöd)	" 750 000	kr 1 917 500

Centerpartiets riksorganisation

Överskjutande partistöd (mandatbidrag)	kr 532 500	
Kanslistöd (grundstöd)	" 750 000	kr 1 282 500

Folkpartiets riksorganisation

Överskjutande partistöd (mandatbidrag)	kr 435 000	
Kanslistöd (grundstöd)	" 750 000	kr 1 185 000

Moderata Samlingspartiet

Överskjutande partistöd (mandatbidrag)	kr 307 500	
Kanslistöd (grundstöd)	" 750 000	kr 1 057 500

Vänsterpartiet kommunisterna

Överskjutande partistöd (mandatbidrag)	kr 127 500	
Kanslistöd (grundstöd)	" 750 000	kr 877 500

Av det totala beloppet 6 375 000 kr. har riksgäldskontoret utbetalat 3 750 000 kr. (grundstöd) från det under 15:e huvudtiteln anvisade förslagsanslaget Bidrag till riksdagspartiernas kostnader för gruppkanslier, medan 2 625 000 kr. (mandatbidraget) utbetalats från det under andra huvudtiteln anvisade förslagsanslaget Bidrag till politiska partier, vilket enligt Kungl. Maj:ts brev den 2 juni 1972 ställts till fullmäktiges förfogande.

Nya lönsparandet

Beträffande riksgäldskontorets befattningsmed lönsparandet hänvisas till redogörelser i riksgäldskontorets årsbok för budgetåret 1971/72.

För information och kampanj i samband med introduktionen av den nya sparformen har lönsparkommittén för budgetåret 1972/73 haft till förfogande 1 500 000 kr. från anslaget VII E 17 Kampanj för sparande m. m. Därutöver har betydande insatser i form av kompletterande annonsering, broschyrer, information m. m. gjorts från bankinstitutens sida. Huvuddelen av anslaget har disponerats under hösthalvåret 1972. Enligt nu föreliggande rapporter hade vid årsskiftet 1972/73 sammanlagt ca 348 000 personer anslutit sig till Nya lönsparandet och de sammanlagda kontobehållningarna uppgick till nära 127 mkr.

Riksdagsledamöternas bostadsfråga, m. m.

I enlighet med av riksdagen givet uppdrag tillhandahåller fullmäktige i riksgäldskontoret vissa hyresbostäder åt riksdagsledamöter. Av de 27 lägenheter som vid 1972 års ingång disponerades, uthyres f. n. 21 till riksdagsledamöter medan fem uthyres tillfälligt till personer utanför riksdagen. Bostadsrätten till en av lägenheterna har under året avyttrats av fullmäktige.

För förvärv av bostadsrätter för riksdagens räkning har riksdagen anvisat investeringsmedel med sammanlagt 700 000 kr. (1963/64 = 300 000 kr., 1965/66 = 400 000 kr.). Av de anvisade medlen har 442 800 kr. tagits i anspråk för inköp av 23 bostadsrätter. Då någon ytterligare investering i bostadsrätter för riksdagens räkning bedömts ej vara aktuell, har den icke utnyttjade behållningen på anslaget, 257 200 kr., redovisats över titeln lånemedel som besparing. Av de ursprungligen köpta bostadsrätterna har två senare sålts och insatskapitalet för dessa, 49 270 kr., redovisats såsom övriga kapitalmedel.

Som ett led i försöken att lösa riksdagens lokalfråga bemyndigade riksdagen år 1965 fullmäktige att för riksdagens räkning förvärva bostadsrätten till vissa kontorslokaler (en större och en mindre) i kvarteret Jungfrun på Östermalm i Stockholm. Kontorslokalerna var avsedda att användas av Nordiska rådets svenska delegation. Lokalerna kom emellertid aldrig att tas i anspråk för detta ändamål, enär delegationen genom byggnadsstyrelsens försorg erhöll lokaler i Gamla Stan. Som kompensation härför fick byggnadsstyrelsen hyra kontorslokalerna på Östermalm. Ett sådant byte hade också angivits som en möjlighet i bankoutskottets utlåtande i ärendet. Byggnadsstyrelsen har under 1972 sagt upp hyresrätten till sistnämnda lokaler fr. o. m. den 1 januari 1973. Anledningen har angivits vara att ett statligt lokalöverskott uppkommit och att man därför inte längre har behov av ifrågavarande kontorslokaler. Vid kontakter med förvaltningskontoret, som ju numera handlägger riksdagens lokalfrågor, har framkommit att något behov av lokalerna inte heller föreligger inom riksdagsförvaltningen. Ej heller på längre sikt beräknas ett sådant behov uppkomma. Mot bakgrund härav har fullmäktige i riksgäldskontoret beslutat söka avyttra de aktuella kontorslokalerna. Samråd sker med representanter för byggnadsstyrelsen. Marknaden för kontorslokaler kännetecknas f. n. av stort utbud men ringa efterfrågan. Detta marknadsläge bedömes bli bestående under överskådlig tid. Det kan därför antagas att en försäljning av lokalerna måste ske till ett pris som understiger den grundavgift som riksgäldskontoret erlagt vid förvärvet av bostadsrätten. Även en alternativ uthyrning skulle i det aktuella marknadsläget vara förenad med förluster vilka inte med någon säkerhet skulle kunna återvinnas ens på sikt. Förhandlingar pågår f. n. med en spekulant om försäljning av bostadsrätten till den större lokalen.

I sammanhanget kan också nämnas att kontorslokalerna redan tidigare åsamkat riksgäldskontoret vissa förluster. Sedan engagemanget med kontorslokalerna avvecklats och riksgäldskontorets förlust slutgiltigt kan bedömas, har fullmäktige för avsikt att återkomma till riksdagen i ärendet. Förvärvet av kontorslokalerna har finansierats genom ianspråktagande av på riksgäldsfonden tillgängliga medel.

Stockholm den 25 januari 1973

LARS LINDMARK

TORSTEN FREDRIKSSON

OSCAR ÖSTMAN

ERIK ADAMSSON

SVEN ANTBY

JOHANNES ANTONSSON

MARY HOLMQVIST

GEORG RINGSTRÖM

Riksgäldsdirektör

Ingmar Jansson

Sammandrag av riksgäldskontorets balansräkning (i mkr.)

	1971 31/12	1972 30/6	1972 31/12	Förändr år 1971	Förändr år 1972	Förändr andra halvåret 1971	Förändr andra halvåret 1972
<i>Tillgångar</i>							
Riksgäldsfonden							
Uppköpta obligationer	30	0	0	+	29	—	30
Förskott för inlösen av obligationer och kuponger m. m.	62	30	27	+	33	—	36
Rörliga krediter åt vissa myndigheter	629	928	663	—	21	+	34
Garantimedel för Österrikes garanterade konverteringslån 1934/59	2	2	2	—	0	—	0
Fordran hos riksgäldskontorets auktoriserade återförsäljare av premieobligationer	15	39	50	—	26	+	35
Checkräkning hos riksbanken	2	4	8	—	2	+	6
Postgirokonto	0	12	1	—	0	+	1
Diverse	8	2	6	+	3	—	2
	748	1 017	757	+	15	+	8
Kapitalinvesteringar	44 653	46 378	48 284	+4 853	+3 631	+2 252	+1 906
Summa	45 401	47 395	49 040	+4 868	+3 638	+1 856	+1 645
<i>Skulder</i>							
Riksgäldsfonden							
Statsskulden							
Fonderad statsskuld	27 399	28 511	29 949	+2 586	+2 550	+1 598	+1 438
Tillfällig statsskuld	11 387	8 698	15 188	+	45	+3 801	+3 786
	38 786	37 209	45 136	+2 631	+6 350	+5 384	+7 927
Kassabehållning från statsverket	3 397	6 812	604	+2 107	—2 793	—3 277	—6 208
Förfallna obligationer	33	54	35	+	6	+	2
Förfallna vinster och kuponger	80	83	89	+	8	+	9
Icke disponerade medel tillhöriga statens sekundärlånefond för rederinäringen	3	3	3	+	0	—	+
Oreglerade anslagsmedel	—	64	—	—	—	—	241
Diverse	1	0	1	+	0	+	0
	3 514	7 015	732	+2 122	—2 781	—3 526	—6 283
Tillgångar över skulder							
Statens eget kapital ¹	3 102	3 171	3 171	+	115	+	68
Summa	45 401	47 395	49 040	+4 868	+3 638	+1 856	+1 645

¹ Motsvarar den del av statens kapitalinvesteringar, som finansierats av andra medel än lånemedel.

Det statliga lånebehovet och dess täckning under kalenderåren 1970—1972

(kassamässiga belopp i mkr.)

	1970 1:a halv- året	2:a halv- året	År 1970	1971 1:a halv- året	2:a halv- året	År 1971	1972 1:a halv- året	2:a halv- året	År 1972
<i>Statens utgiftsöverskott</i>									
Statsverket ¹	—4 157	3 306	— 851	—5 401	3 297	—2 105	—3 412	6 207	2 795
Riksgäldskontoret									
Kapitalbud- geten	2 146	2 618	4 764	2 250	2 485	4 735	1 593	1 970	3 563
Rörliga krediter	2	—735	— 733	350	—372	— 21	298	—265	34
Diverse	10	17	27	25	1	26	— 66	21	— 46
	—1 999	5 207	3 208	—2 776	5 411	2 635	—1 587	7 933	6 346
<i>Checkräkningsför- ändringar²</i>	15	—12	3	23	— 27	— 4	10	— 6	4
<i>Lånebehov (=</i> <i>statsskuldför-</i> <i>ändring)</i>	—1 984	5 195	3 212	—2 753	5 384	2 631	—1 577	7 927	6 350
<i>Statsupplåningens fördelning på lånetyper (nom belopp)</i>									
Statsobligationer									
Långfristiga	1 312	318	1 630	862	1 705	2 567	1 440	1 097	2 537
Kortfristiga	— 900	—	— 900	—1 007	1 100	93	825	1 200	2 025
Statsskuldförbin- delser, sparobl. m m									
Långfristiga	238	5	243	18	—130	—112	— 100	— 20	— 120
Kortfristiga	189	125	315	92	31	123	— 240	368	128
Skattkammar- växlar, dagslån	—2 822	4 747	1 925	—2 718	2 677	— 41	—3 503	5 283	1 780
Summa (= stats- skuldföränd- ring)	—1 984	5 195	3 212	—2 753	5 384	2 631	—1 577	7 927	6 350
<i>Statsupplåningens placering³</i>									
Marknaden									
Affärsbankerna	—1 357	530	— 827	— 130	1 349	1 219	— 93	..	..
Postbanken	— 265	1 374	1 109	— 995	56	— 939	— 857	..	..
Övriga ⁴	1 089	238	1 328	179	632	811	573	..	..
	— 533	2 142	1 610	— 946	2 037	1 091	— 377	..	..
Riksbanken ⁴	—1 451	3 053	1 602	—1 807	3 347	1 540	—1 200	..	..
Summa (= stats- skuldföränd- ring)	—1 984	5 195	3 212	—2 753	5 384	2 631	—1 577	7 927	6 350

¹ Driftbudgeten och transaktioner vid sidan av riksstaten enligt rörelsen på statsverkets checkräkning.

² Förändring i behållningen på statsverkets och riksgäldskontorets checkräkningar i riksbanken, samt på riksgäldskontorets postgirokonton och kontot Kortfristig utlåning till banker m fl.

³ Förändring i resp. sektors innehav av statspapper.

⁴ Uppskattade belopp.

Anm. Långfristig upplåning: ursprunglig löptid över 7 år. Kortfristig upplåning: ursprunglig löptid högst 7 år.

Av riksgäldskontoret tillämpade diskontosatser vid försäljning av skattkamarväxlar i marknaden under andra halvåret 1972 i %

Försäljningsperiod 1972	Förfallodag																					
	1972								1973													
	sept		okt		nov		dec		jan		febr		mars		april		maj		juni		juli	
	15	30	15	31	15	30	15	31	15	31	15	28	15	31	15	30	15	31	15	30	15	31
1.7—3.8	4,00	4,00	4,25	4,25	4,25	4,25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.8—25.9	—	—	4,00	4,00	4,25	4,25	4,25	4,25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26.9—11.10	—	—	—	—	3,50	3,50	3,75	3,75	4,00	4,00	4,25	4,25	4,25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12.10—14.11	—	—	—	—	—	—	—	3,50	3,75	3,75	4,00	4,00	4,25	4,25	4,25	4,25	—	—	—	—	—	—
15.11—22.11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,75	3,75	4,00	4,00	4,25	4,25	4,25	4,25	—	—	—	—
23.11—14.12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,00	3,00	3,25	3,25	3,75	3,75	3,75	3,75	4,25	4,25	4,25	4,25
15.12—31.12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,75	2,75	3,00	3,00	3,25	3,25	4,00	4,00	4,25	4,25

Anm. Enligt försäljningsvillkoren äger växelnehavaren efter framställning få skattkamarväxel inlöst före förfallodagen, dock tidigast åtta dagar före densamma, varvid på ifrågavarande dagar belöpande diskonto återbetalas. Vid inlösen efter förfallodagen erhåller växelnehavaren upplupen ränta från nämnda dag till inlösningsdagen, dock för högst åtta dagar. Såväl returdiskonto vid förtidsinlösen som upplupen ränta vid inlösen efter förfallodagen beräknas på växelbeloppet efter den diskontosats som tillämpats vid växelns försäljning.

Statsskuldens fördelning på förfallotider

I följande sammanställning har statsskulden uppdelats med hänsyn till de olika lånens återstående löptid

	31.12.1970		31.12.1971		31.12.1972	
	mkr	%	mkr	%	mkr	%
Lån med en återstående löptid av högst 1 år	11 664	32	11 467	30	13 867	31
över 1 men högst 5 år	4 392	12	5 116	13	7 470	17
5 10	10 277	28	11 580	30	14 308	32
10 20	5 801	16	6 513	17	5 391	12
20 år	2 173	6	1 516	4	1 083	2
Amorteringslån	988	3	1 780	5	2 329	5
Lån utan bestämd återbetalningstid	860	2	814	2	688	2
	36 155	100	38 786	100	45 136	100

